

3. SØNDAG ETTER EPIFANIA

DOMINICA TERTIA POST EPIPHANIAM

Tekst Joh 4, 27-42. Preken Asbjørn Hjorthaug, Den Lutherske Menighet, Knapstad

TRO!

Dette er ett av Bibelens hovedord og begreper.

Det lille ordet, tro, er det ordet som

- avgjør om jeg er et Guds barn eller ikke.
- avgjør om du på dommens dag skal bli frikjent til et evig liv eller dømt skyldig til evig fortapelse.

Uten tro kan du ikke komme inn i Guds rike.

Men tro er noe langt mer enn et passord eller en billett.

Ordet har et innhold som vi må få tak i. Det er viktig å være klar over hvem troen retter seg imot og hva den inneholder.

Hva fører så troen med seg:

1. Troen gir syndenes forlatelse

*Om ham vitner alle profetene og sier at **alle som tror på ham**, skal få tilgivelse for syndene ved hans navn. Apgj 10,43*

2. Troen gir evig liv og beskytter mot evig fortapelse.

*For så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den **som tror på ham**, ikke skal gå fortapt, men ha evig liv. Job 3,16*

3. Troen frikjenner en for Guds domstol.

*Den **som tror på ham**, blir ikke dømt. Den som ikke tror, er allerede dømt, fordi han ikke har trodd på Guds enbårne Sønns navn. Job 3,18*

4. Ved troen eier jeg Guds rettferdighet.

*f Det er en Guds kraft til frelse for alle som tror, jøde først og så greker. For i det åpenbares Guds rettferdighet, av tro og til tro, slik det står skrevet: **Den rettferdige skal leve ved tro.** Rom 1,16*

Det er viktig å slå fast først som sist at **troen** er ingen gjerning eller noe jeg selv kan gjøre ved å ta meg sammen eller ved å ha sterk viljestyrke.

Salme 53 som vi leste i dag, viser oss at Gud slår fast at ingen av naturen er gode eller gjør det som er godt. Alle er av naturen frafalne, og ingen søker Gud. Derfor er det umulig at vi selv kan ta oss sammen og tro.

Alt i Skriften som forteller oss hva vi skal gjøre og ikke gjøre er et uttrykk for "Loven". Konsentrert finner vi dette i de 10 bud. Hver gang vi møter et forbud eller påbud i skriften, så tvinges vi til å prøve oss selv i forhold til dette. Dersom konklusjonen blir: *Herre jeg har syndet mot deg og dine hellige bud*, da har loven gjort det den skal. Loven rydder vei for evangeliet. Troen er dette at jeg tar Gud på ordet og tror at Kristus er min frelser.

Så kan vi gå til dagens tekst.

Det var mange av samaritanene fra denne byen som trodde på Jesus på grunn av kvinnens ord da hun vitnet: Han har sagt meg alt det jeg har gjort. Job 4,39

Kvinnens vitnesbyrd førte til tro for andre. Jesus hadde avslørt henne. Hun hadde hatt 5 menn og at den som hun nå hadde ikke var mannen hennes. Loven avslører den samaritanske kvinnen. Dermed drives hun i sin fortvilelse til Kristus, han som tilgir synder og frelser fra syndens makt.

Og mange flere kom til tro på grunn av hans ord. Og de sa til kvinnen: Nå tror vi ikke lenger på grunn av det du sa. For nå har vi selv hørt, og vi vet at han i sannhet er verdens frelser. Job 4,41f

I dag er det få som forkynner loven på den måten at du virkelig ser at du er en synder. Synd blir ikke synd. Alt er tillatt bare det er gode hensikter bak. Den ene skansen etter den andre brytes. Ekteskapsbrudd er ikke synd. Det å praktisere homofili er ikke synd. Det å ta liv er ikke synd enten det er abort eller dødshjelp. Mange hevder at det er ikke så farlig hvordan du lever. Det går bra til sist. Gud er kjærlighet. Det er ikke så farlig hva du tror på, fordi enhver blir salig i sin tro. Dette er livsløgnen som satan har hatt stor suksess med. Dersom du ikke bekjenner dine synder og dersom du ikke tror på Kristus, kan du ikke bli salig. Uten tro på Kristus går vi evig fortapt. Dersom loven ikke blir forkynt i all sin klarhet og sannhet, kan mennesker ikke komme til tro. Når Peter på pinsedagen forteller og fordømmer det folket hadde gjort med Jesus Kristus så blir de reddet og spør: *Hva skal vi gjøre?* Svaret er enkelt: *Tro på Jesus og la dere døpe.*

Det er viktig å ha klart for seg at lovens hensikt er å få oss til å angre våre synder og drive oss til Kristus. Dernest er budene der for at vi skal leve etter dem. De 10 bud er Guds hellige vilje. Det at jeg ønsker å leve etter dem er en frukt av troen. Troen gir Gud helt gratis til hjelpeløse og fortapte mennesker slik vi her ser i historien om den samaritanske kvinnen. Paulus sier til galaterne:

Og når det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro, er det klart at ingen blir rettferdig for Gud ved loven. Gal3,11

Dersom vi var i stand til å holde Guds bud, så ville det å tro være en følge av at vi lykkes med loven. Men Slm 53 lærte oss i dag at ingen kan av seg selv komme til Gud. Tro er ingen gjerning. Troen er en gave Gud gir meg. Gud gir meg en ny tanke og et nytt sinn som vender seg mot Gud. Troen knytter meg opp til Kristus, Guds Sønn. Troen lar meg få del i Guds rettferdighet. Troen gir meg håp om evig liv på tross av at loven sier jeg er fortapt. Troen gir meg den hellige Ånd som helliggjør meg og viser meg hvilke skatter jeg har i Skriften. Før så jeg i Bibelen alt som krav og påbud, alt jeg skulle gjøre for å oppnå verdighet for Gud. Gjennom troen tar Den Hellige ånd sløret bort og viser meg en helt annen side i Skriften. Gud har gjort alt for meg. Han er så glad i meg at han ofret livet for meg og sonet min synd og betalte min gjeld. Skriften er full av evangelium, det glade budskap om en nådig og barmhjertig Gud. Se på den samaritanske kvinnen. Jesus representerte i utgangspunktet noe fremmed, en som hun ikke ville ha med å gjøre. Så ble hun omvendt av Kristus selv. Hun fikk orden på sin dårlige samvittighet ved at Kristus tilgav henne syndene. Hun ble glad, åpen og frimodig. Troen bar frukter.

For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave. Efs 2,8

Her har vi også uttrykt dette at troen er en gave som Gud gir oss. Gud har gjort alt for alle mennesker. Guds rettferdighet gjelder alle mennesker. Frelsesverket er avsluttet og ferdig. Problemet er at mennesker ser det ikke. De vil ikke se det. Det eneste de ser og hører er lovens dom. Så må Gud gå inn til synderen som ser sin synd og avsløre og åpenbare Kristus og at alle mennesker i ham er en rene og rettferdige. For at vi skal tro dette må Gud omvende oss og føde oss på ny. Vårt gamle menneske er ikke i stand til å tro, og det kan heller ikke forbedres eller restaureres slik at det av seg selv kan tro. Gud gir oss troen. Hvordan og når skjer det? Det har vi hørt i dagens evangelietekst og pretekst:

Offiseren svarte: "Herre, jeg er ikke verdig til at du kommer inn i mitt hus. Men si bare et ord, så vil gutten bli frisk. Matt 8,8

"Kom og se en mann som har fortalt meg alt det jeg har gjort! Han skulle vel ikke være Messias?" Job 4,29

Jesus skaper tro gjennom sitt ord. Guds ord skaper troen på evangeliet. Før skapelsen var lyset ikke der. Jorden var øde og tom og mørket hvilte over alt. Da sa Gud bli lys, og det ble lys. Gud skaper et nytt liv i oss gjennom sitt ord og gir oss ved det troens lys. Mennesket har ikke arveanlegg og medfødte egenskaper til å tro. Guds Ord er et kraftig skaperord og det inneholder Ånd og liv. For Jesu ord viker mørkets makt, mennesker blir født på nytt, troens verden opprettes. Guds ord gir troen ved at vi hører:

"si et ord" - ber offiseren. Han har fortalt meg alt- sier kvinnen. Dette alt er Guds ord.

Svar meg nå på én ting: Fikk dere Anden på grunn av lovgjeringer, eller var det ved å høre og tro? Gal 3,2

Peter seg og sa til dem: "Brødre, dere vet at Gud for lenge siden utvalgte meg blant dere, så hedningene av min munn skulle få høre evangeliets ord og komme til tro. Apgj 15,7

Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord.

Rom 10,17

Det er ingen betingelse at du kan lese, men du må i alle fall høre og noen må forkynne.

Det ser vi klart i dagens tekst at gjennom å høre ordet så skapes troen både hos kvinnens og hennes slekt og venner i landsbyen. Så har Gud knyttet seg til Ordet, det skrevne og det hørte og forkynnte ord. Derfor brukte Paulus så mye tid på å male Kristus korsfestet for galaterne. I dagens prekmentekst er det Jesus som etter å ha forkynt loven forteller kvinnen om det levende vann. Hun springer tilbake til de andre og forteller dem det som har skjedd. Så kommer Jesus og forkynner de andre om det levende vann:

Nå kom de til ham og bad ham bli hos dem, og han ble der to dager. Mange flere trodde, da de fikk høre hans eget ord, og de sa til kvinnen: "Nå tror vi ikke lenger på grunn av det du sa. Vi har selv hørt ham, og vi vet at han virkelig er verdens frelser." Joh 4,40ff

Troen gis oss også gjennom dåpen.

Jesus svarte: "Sannelig, sannelig, jeg sier deg: Den som ikke blir født av vann og Ånd, kan ikke komme inn i Guds rike. Joh 3,5

Ordet gjør dåpsvannet til et nådens vann og omskaper steinhjertet til et levende hjerte og setter oss inn i Guds Rike. Her er det Gud som handler med hjelpeløse små barn. Gud tar de til seg i dåpen. Her gir han dem troen og gjør dem til sine barn. I dåpens bad mottar vi også den Hellige Ånd som holder troen vedlike. Slik meddeler Gud syndenes forlatelse også gjennom nattverden og avløsningen. Å tro på Jesus er å ta i mot syndenes forlatelse. I dagens GTtekst fra 2. Kon 5:1-14 får vi en anskuelsesundervisning om dåpens virkning. Naaman blir kvitt sin spedalskhet ved å bade seg i Jordan på Guds ord og befaling.

Som kristen må jeg så gjennom livet stadig ransakes eller prøves om jeg står i troen.

Ransak dere selv om dere er i troen, prøv dere selv! Eller merker dere ikke at Jesus Kristus er i dere? Det måtte da være at dere ikke består prøven. 2Kor 13,5

Den sanne tro kjenner alltid på kampen mot utro og den falske lære. En kristen er seg bevisst at Satan alltid er der for om mulig ta fra oss troen. Da kan anfektelser, mørket, fortvilelse komme og ta plassen i våre liv. All glede kan være borte og det å gå til gudstjeneste kan bli et ork. Dette hører med til det normale kristenliv. Selv Paulus hadde problemer. Han gjorde ikke det gode han ville, det ble alltid det motsatte. Det onde som han ikke ville, det gjorde han ofte.

Da er det viktig å være seg bevisst følgende: Det er bare evangeliet gitt meg gjennom Ord og akrament som kan få dette mørke vekk. Paulus uttrykker det slik etter de mørke tankene i Rom 7: "Gud være takk ved Jesus Kristus, vår Herre." Rom 7,25.

Amen